Van Haka tot Bridgerton: cultural appropiation zou weleens een kwestie van te lange tenen kunnen zijn

Posted on 19 juli 2023 by Oswin Schneeweisz

'Wilt u dat Boedhabeeldje van de Action uit uw tuin halen? Dat kan echt niet meer anno 2023. U maakt zich schuldig aan culturele toe-eigening.' Ik hoor het mezelf al zeggen tegen de buurvrouw en het kost mij ook helemaal geen moeite om te bedenken hoe ze gaat reageren. Ik zou zeggen: waar bemoei je je mee? Ga iemand anders vervelen met je inclusieve prietpraat.

Maak je borst maar nat. Op de golven van woke en inclusiviteit krijgen we steeds vaker te maken met *cultural appropiation*. Culturele toe-eigening dus, ofwel het overnemen van elementen uit de ene cultuur door leden van een andere, meer dominante cultuur.

Recent waren de Oranje-voetbalvrouwen nog de klos. Ze deden in Australië iets dat

leek op een Haka: de ceremoniële dans van de Maori en haalden daarmee de woede van enkele Nieuw-Zeelanders op de hals. Die verweten de voetbaldames gebrek aan respect voor hun cultuur. Zij interpreteerden de actie op het trainingskamp als spotten met hun cultuur.

De verongelijktheid was onterecht

Het gewraakte filmpje werd vervolgens snel van Instagram verwijderd en een woordvoerder van de voetbalbond KNVB liet aan de NOS weten dat de intenties nooit respectloos richting andere culturen waren geweest en dat de trainingsvorm louter was gebaseerd op het oproepen van innerlijke kracht.

Een gevalletje van *cultural appropiation* dus. Ofwel, blijf van mijn cultuur af. Meestal buigt in dit soort gevallen de beschuldigde partij deemoedig het hoofd en biedt excuses aan. Niet dit keer, de KNVB gaf een korte verklaring, maar geen excuses, wat dan weer leidde tot een zuur en verongelijkt berichtje op Twitter van de sportjournalist die alles aan het rollen had gebracht: ene Victor Tomás Waters.

Die man weet hoe je nieuws maakt, maar zijn verongelijktheid over het uitblijven van excuses is onterecht. Want waarom zou je overal excuses voor moeten maken? Zeker als het voorval anders wordt geïnterpreteerd dan het bedoeld was.

Korte tijd later maakte Oranje-international Merel van Dongen, na alle ophef, toch nog excuses. Net als het Spaanse voetbalteam trouwens dat ook zo'n dansje deed. Jammer, want het gaat er bij mij niet in dat het dansen van de Haka, het dragen van een Kimono, Lederhosen of Afrokapsel altijd een vorm van cultureel imperialisme is. Soms is de ophef ook gewoon een kwestie van iets te lange tenen.

En nu we het er toch over hebben: hoe zit dat met *Bridgerton*, die hitserie van Netflix, waarin zwarten, op de golven van inclusiviteit en wokisme, zich voordoen als Britse edelen en machthebbers? Is dat niet ook een vorm van culturele toe-eigening? Immers, een element uit de subcultuur (huidskleur) wordt toegevoegd aan de dominante witte cultuur, zonder het echte verhaal erbij te vertellen. Het verhaal van onderdrukking en slavernij.

Ik kan er niet naar kijken, zonder mij voortdurend bewust te zijn van deze groteske historische falsificatie. En toch kijk ik, omdat het mij tegelijkertijd enorm intrigeert.

Bridgerton is postmodernistische edelkitsch

Sterker nog, ik heb maanden nodig gehad om te beseffen waar ik nou eigenlijk naar keek en eerlijk gezegd weet ik het nog steeds niet: het is postmodernistische edelkitsch die – anders dan een serie als *Downtown Abbey* – niet alleen een loopje neemt met de zwarte geschiedenis, maar ook de historie van de witte man en vrouw parodieert: daarom draagt de (gekleurde) Queen Charlotte de meest groteske pruiken. Daarom is alles wat we zien zwaar *'over the top'*.

Daarmee is *Bridgerton* toch meer dan het zoveelste zoetsappige kostuumdrama en toont het feilloos de fluïditeit van een begrip als culturele identiteit aan. Zo bekeken is *Bridgerton* niet alleen hartikke woke en inclusief, maar juist ook het tegendeel daarvan. Het laat op geraffineerde wijze zien hoe complex een begrip als culturele identiteit is en stelt iedereen die het reduceert tot simpele hokjes als huidskleur, zwarte piet, Haka, haardracht of slavernij in het ongelijk.

Deze maand deelde Netflix, bij wijze van *teaser*, de eerste beelden van seizoen 3. De fans zitten er klaar voor. Ik inmiddels ook.

Oswin Schneeweisz is journalist, columnist en podcastmaker. Hij schreef ook diverse boeken. www.oswinschneeweisz.nl

***Wynia's Week** verschijnt 104 keer per jaar met even onafhankelijke als broodnodige berichtgeving. De donateurs maken dat mogelijk. Doet u mee? Hartelijk dank!*